

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-013-01/2014

P/14/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/006 – Wykonywanie wybranych zadań przez Inspekcję Transportu Drogowego z uwzględnieniem funkcjonowania Centralnej Ewidencji Naruszeń.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Artur Rałowski, Główny specjalista kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr 90321 z dnia 18.06.2014 r.

(Dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Rzeszowie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego w Rzeszowie.

(Dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Wojewódzka Inspekcja Transportu Drogowego w Rzeszowie (WITD) dysponuje obecnie 39 pracownikami Wydziału Inspekcji, co zapewnia właściwe i terminowe wykonywanie nałożonych na nią ustawowych zadań. Systematycznie podnoszone są umiejętności i kwalifikacje pracowników, poprzez periodyczne instruktarze i szkolenia.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia stan wyposażenia w sprzęt do ważenia pojazdów ciężarowych. WITD dysponuje 5 kompletami wag mobilnych, a w 2015 r., na wniosek Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego w projekcie budżetu Wojewody Podkarpackiego zaplanowano środki na dodatkowy komplet wag. Na terenie działania rzeszowskiego inspektoratu znajduje się 13 miejsc przystosowanych do przeprowadzania ważeń, a ich stan techniczny na dzień zakończenia kontroli był zadowalający.

W latach objętych kontrolą, WITD przeprowadził 5109 kontroli ważeńiowych. Ponadto w kontroli stwierdzono, iż liczba wykonanych ważeń przez inspektorat systematycznie rośnie. Kontrole ze względu na największe natężenie ruchu samochodów ciężarowych przeprowadzano w ciągu dnia oraz w dni robocze.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

Ponadto w celu skutecznego kontrolowania WITD współpracował z Policją, Strażą Graniczną, Służbą Celną, jak również pozyskiwał informacje od lokalnych samorządów na temat ruchu pojazdów ciężarowych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonywanie przez WITD nadzoru nad Oddziałem Wydziału Inspekcji WITD w Krośnie. Jest on sprawowany poprzez wspólne planowanie kontroli oraz między innymi monitorowanie ich wykonania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie organizacyjne i kadrowe do prowadzenia kontroli ważeńiowych.

Opis stanu
faktycznego

W Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Rzeszowie w latach 2012-2014 I półrocze zatrudniano od 55 do 59 pracowników. Kontrolami ważeńiowymi, zgodnie z regulaminem organizacyjnym zajmował się Wydział Inspekcji, w którym pracowało w 2012 r. - 37, w 2013 r. i 2014 I półrocze – 39 pracowników. Z obowiązku wykonywania kontroli byli zwolnieni naczelnik wydziału, zastępca oraz okresowo pracownicy wyznaczeni do przeprowadzania kontroli w przedsiębiorstwach. Obecnie 35 kontrolerów posiada staż pracy w WITD powyżej 2 lat. W celu wykonywania pomiarów parametrów technicznych pojazdów w okresie objętym kontrolą nie wyznaczono oddzielnego zespołu, kontroli dokonywali inspektorzy wydziału zgodnie z opracowanym harmonogramem. W ocenie WITD liczba inspektorów przeprowadzających kontrole ważeńiowe jest wystarczająca i zapewnia skuteczne i ciągle ich wykonywanie.

W okresie objętym kontrolą, w celu podniesienia kwalifikacji kontrolerów przeprowadzających pomiary nacisków osi i masy całkowitej pojazdów, WITD przeprowadził 2 szkolenia dotyczące „Ważenia pojazdów w świetle obowiązujących przepisów”, które odbyły się w 2013 r. i 2014 r. Ponadto Główny Inspektor Transportu Drogowego (GITD) w 2012 r. zorganizował szkolenie dotyczące ustaw: o transporcie drogowym, prawo o ruchu drogowym, oraz o przewozie towarów niebezpiecznych, a w 2013 r. szkolenie dotyczące Centralnej Ewidencji Naruszeń. W 2014 r. przeprowadzono szkolenia dot. pojazdów nienormatywnych, oraz zmian w ustawie o transporcie drogowym. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego organizował również średnio raz w miesiącu szkolenia wewnętrzne w czasie których omawiano problemy związane z bieżącym funkcjonowaniem Wydziału Inspekcji. Wśród zagadnień poruszanych w trakcie wspomnianych szkoleń były sprawy związane między innymi z ważeniem pojazdów, funkcjonowaniem Internetu na punktach kontrolnych, realizacją planów kontroli.

WITD w 2013 r. przekazał do GITD informacje dotyczące potrzeb szkoleniowych pracowników na lata 2013/2014. Wśród tematów szkoleń proponowanych do przeprowadzenia znajdowały się między innymi: obsługa systemu CEN oraz kurs specjalistyczny dot. służby kontroli transportu. Zgłaszane potrzeby edukacyjne częściowo zostały zrealizowane w 2013 r., pozostałe są w trakcie przygotowania lub realizacji.

(Dowód: akta kontroli str.:4-65,129-132,248-245)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Stan wyposażenia WITD w sprzęt i miejsca niezbędne do przeprowadzenia kontroli ważeńiowych.

Opis stanu
faktycznego

Wojewódzka Inspekcja Transportu Drogowego w Rzeszowie w latach objętych kontrolą dysponowała wyłącznie wagami przenośnymi typu SAW i LP 600. W okresie od 2012 r. do 2014 r. I półrocze posiadała odpowiednio 5, 4, 5 kompletów wag. Wszystkie były przystosowane do prowadzenia pomiarów w temperaturach ujemnych (do -10 stopni C oraz do -20 stopni C w zależności od modelu wagi). Do przeprowadzania pomiarów używano wyłącznie wag posiadających świadectwa legalizacji. Uzyskiwanie ponownej legalizacji następowało po upływie terminu legalizacji poprzedniej. Nie dokonywano ponownej legalizacji w sytuacji, gdy waga uległa awarii a jej naprawa w danej chwili była nieopłacalna. W ocenie WITD dla sprawnego wykonania powierzonych zadań kontrolnych każdy z samochodów powinien być wyposażony w mobilną wagę. Na dzień zakończenia kontroli WITD dysponował 14 samochodami typu Fiat Ducato, Ford Transit i Renault Master. Zgodnie z wyjaśnieniem w budżecie na rok 2015 Wojewoda Podkarpacki na wniosek Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego w Rzeszowie zabezpieczył środki na zakup kompletu wag. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wnioskował o dwa komplety.

(Dowód: akta kontroli str.: 66-74,129-132,160-165)

WITD dysponował w latach 2012-2014 I półrocze odpowiednio 20, 13 i 13 miejscami przystosowanymi do ważenia pojazdów, głównie na drogach krajowych. Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił: „Do zmniejszenia liczby miejsc do ważenia pojazdów doszło między innymi ze względu na spadek natężenia ruchu na poszczególnych odcinkach dróg wynikający z zakończenia prac przy budowie niektórych odcinków autostrady A4 i drogi ekspresowej S19 (...) oraz ukończenia inwestycji na terenie przejścia granicznego z Ukrainą: Budomierz – Hruszew.” (...) „Trzeba również wyraźnie podkreślić, że niektóre z wcześniej użytkowanych miejsc do ważenia pojazdów nie zapewniały podstawowych norm bezpieczeństwa z uwagi na ich lokalizację (...). W trosce o bezpieczeństwo uczestników ruchu, osób kontrolowanych oraz samych kontrolujących zaprzestano korzystania z nich.”

(Dowód: akta kontroli str.:72-74,130-139,174-178)

Na dzień zakończenia kontroli, 2 punkty kontrolne (w miejscowościach Krosno i Przemyśl) posiadały oświetlenie zarówno miejsca do przeprowadzenia kontroli pojazdów jak i drogi dojazdowej, co umożliwiało skuteczne przeprowadzanie czynności kontrolnych w porze nocnej przez inspektorów WITD. Punkty kontrolne w miejscowościach Parkosz i Młyny są wyposażone w oświetlenie, natomiast brak

jest oświetlenia drogi dojazdowej do wagi, co utrudnia a nawet uniemożliwia kontrole nocne. WITD zwracało się do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie o doposażenie punktów w oświetlenie nocne, czego skutkiem było przystosowanie wymienionych miejsc w latarnie uliczne. Zgodnie z wyjaśnieniem WITD nie wnioskował do zarządców dróg powiatowych i gminnych o wyposażenie miejsc do ważenia w oświetlenia ze względu na bardzo małe natężenie ruchu pojazdów ciężarowych na drogach powiatowych i gminnych w porze nocnej.

(Dowód: akta kontroli str.: 72-100,133-139,174-178)

W opinii WITD ilość miejsc do przeprowadzania kontroli ważeniowych jest niewystarczająca. Zgodnie z wyjaśnieniem Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego „(...) dobrym rozwiązaniem byłoby, aby każdy zarządca drogi na administrowanych drogach udostępniał Inspekcji miejsca do kontroli”. W toku kontroli ustalono, iż stan techniczny miejsc przeznaczonych do ważenia jest w pełni zadowalający a w przypadku zaobserwowania uszkodzeń lub zniszczeń WITD zwracał się do zarządców w trybie roboczym z prośbą o przeprowadzenie niezbędnych napraw.

(Dowód: akta kontroli str.: 133-139,160-165)

Na terenie województwa podkarpackiego w okresie objętym kontrolą wagi preselekcyjne znajdowały się w ciągu dróg krajowych, w miejscowościach: Parkosz, Młyny, Styków, Lipowica. W ocenie WITD w związku z planowanymi inwestycjami dotyczącymi budowy stacji preselekcyjnych na drodze S-19, oraz na drogach wjazdowych do Rzeszowa, ilość wag preselekcyjnych jest wystarczająca. Ponadto Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, iż: „Wyniki pomiarów uzyskiwanych na wagach preselekcyjnych bardzo często odbiegają od wartości rzeczywistych uzyskanych na wagach przenośnych do pomiarów statycznych po dokonaniu ważeniu przez inspektorów WITD. Nie można jednoznacznie określić błędu pomiaru, ponieważ w jednych przypadkach będą to błędy niewielkie, w innych bardzo duże. Często odnotowywane są przypadki, że pomiar dokonany przez wagę preselekcyjną nie potwierdza się w trakcie kontroli na wadze do pomiarów statycznych, ale zdarzają się również sytuacje, że pojazd jest przeważony, a waga preselekcyjna wykazuje, iż jest normatywny. Niejednokrotnie system nie rozpoznaje tablic rejestracyjnych lub rozpoznawanie jest jedynie częściowe (niezależnie od pory dnia)”.

(Dowód: akta kontroli str.: 133-139,179-202)

Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił również, iż stacje wag preselekcyjnych byłyby bardziej przydatne w pracy Inspekcji, gdyby zapewniono odpowiednią jakość i standard dokładności pomiarów. „Pożądane byłoby użycie odpowiedniej jakości czujników pozwalających na zminimalizowanie błędów pomiarów oraz umożliwienie służbom kontrolnym wykorzystywania wyników pomiarów w celach dowodowych. Obecnie funkcjonujący system preselekcji jest w jakimś stopniu pomocny, jednak z uwagi na dużą niedokładność zbyt często generuje „fałszywe” alarmy i wprowadza inspektorów w błąd”.

(Dowód: akta kontroli str. 179-202)

Zgodnie z wyjaśnieniem „Przepływ danych dotyczący wyników pomiarów jest wystarczający, jednak w od czasu do czasu występują sytuacje samoczynnego wylogowywania się z systemu, co w żaden sposób nie jest sygnalizowane w czasie gdy inspektor korzysta z innego programu np. edytora tekstów”.

WITD w Rzeszowie okresie objętym kontrolą konsultował się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu omówienia problematyki związanej z wykonywaniem ustawowych zadań Inspekcji. Między innymi prowadził korespondencję z Miejskim Zarządem Dróg w Rzeszowie i Powiatowym Zarządem Dróg w Jasle. W efekcie spotkań powstawały miejsca do ważenia na drogach powiatowych.

(Dowód: akta kontroli str.: 75-103,179-202,213-215)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Przeprowadzanie kontroli ważeńiowych.

Opis stanu
faktycznego

W latach objętych kontrolą przeprowadzono 5 109 kontroli ważeńiowych. W poszczególnych latach ilość wykonanych ważeń kształtowała się w następujący sposób:

- 2012 r. - wykonano 1 752 kontrole na 1 791 zaplanowanych (o 39 kontroli mniej niż zakładał Ramowy Plan Kontroli Inspekcji Transportu Drogowego),
- 2013 r. - wykonano 2091 kontroli, (plan wynosił 1928),
- 2014 r. I półrocze - wykonano 1 266 kontroli (plan roczny wynosi 1874).

Plan pomiarów nacisku osi i masy całkowitej w 2012 r. został w niewielkim stopniu niezrealizowany. Zgodnie z wyjaśnieniem Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego przyczyną były „trudne warunki atmosferyczne w I kwartale oraz znaczące braki kadrowe w Wydziale Inspekcji, mimo to w 2012 r. przeprowadzono 1752 kontrole, co stanowi prawie 98 % z zakładanej ilości.”

(Dowód: akta kontroli str.: 140-144, 174-178,207-209, 366-370)

Pomiary nacisku osi i masy całkowitej przeprowadzano głównie w dni robocze – (5 032 kontrole), w godzinach od 8-16 (3 947 kontrole), w mniejszym stopniu w godzinach od 16–24 (915 kontroli) oraz w godzinach od 24-8 (170 kontroli). Zgodnie z wyjaśnieniem Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego planowanie kontroli ważeńiowych głównie w dni robocze i w czasie dnia wynika z faktu: „(...) że największe natężenie ruchu pojazdów ciężarowych występuje od poniedziałku do piątku w ciągu dnia i pokrywa się z godzinami pracy i zmiany. W godzinach wieczornych a przede wszystkim nocnych ruch pojazdów ciężarowych jest mały. Dodatkowo przy wyborze pory dnia pracy inspektorów musimy przede wszystkim uwzględnić ich bezpieczeństwo, którego nie zapewniają miejsca do kontroli, gdzie nie występuje oświetlenia zarówno drogi jak i parkingu.” Ponadto w I kw. 2012 r. wykonano 100 kontroli, w I kw. 2013 r. wykonano 39 kontroli, w I kw. 2014 r. wykonano 544 kontrole. Stosunkowo niewielka ilość przeprowadzonych kontroli ważeńiowych w początkowych miesiącach 2012 r. i 2013 r. wynikała jak wyjaśnił Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego: „w I kwartałach 2012 oraz 2013 r. wykonano stosunkowo mało kontroli

ważeniowych, z uwagi na trudne warunki atmosferyczne, w szczególności bardzo niskie temperatury, intensywne opady śniegu oraz zalegającą na miejscach przeznaczonych do ważenia pojazdów grubą warstwę zlodowaciałego śniegu.”

(Dowód: akta kontroli str.: 140-144, 174-178, 366-370)

Łączna liczba naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli ważeniowych w latach objętych kontrolą wyniosła 737. W latach 2012-2013 złożono odpowiednio 12 i 11 odwołań od nałożonych kar, które zostały w toku postępowania odwoławczego przez GITD uznane za zasadne. Kwota kar nałożonych w drodze decyzji administracyjnych w związku z przeprowadzonymi ważeniami wyniosła 1 802 660 zł. W kontroli ustalono, iż wobec dłużników, którzy nie uiścili kar wystawiano niezwłocznie tytuły egzekucyjne. Na 30.06.2014 r. egzekucji administracyjnej podlegało 132 722 zł. Wszystkie postępowania egzekucyjne były wszczynane bez zbędnej zwłoki, a tytuły wykonawcze przekazywano do urzędów skarbowych niezwłocznie. W kontroli ustalono, iż wysokość wszystkich kar i mandatów nałożonych przez WITD w Rzeszowie w latach 2012 -2014 I półrocze wyniosła odpowiednio: 5 395 420 zł. (w tym 3 909 810 zł. w drodze decyzji administracyjnych oraz 1 485 610 zł. w drodze mandatów karnych) , 6 173 570 zł (w tym 4 246 000 zł w drodze decyzji administracyjnych oraz 1 927 570 zł w drodze mandatów karnych) 3 623 005 zł.(w tym 2 659 600 zł. w drodze decyzji administracyjnych oraz 963 405 zł w drodze mandatów karnych).

(Dowód: akt kontroli str.: 140-144, 210-212, 286-288, 403)

WITD w Rzeszowie dysponuje dwoma motocyklami. Są one wykorzystywane między innymi do wspomagania przeprowadzanych kontroli ważeniowych. Patrole motocyklowe są umieszczane w okresowych harmonogramach pracy Wydziału Inspekcji. Zgodnie z wyjaśnieniem Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego: „Planując miejsce bądź obszar na jakim będą przeprowadzane patrole, w tym patrole mobilne i motocyklowe uwzględnianych jest bardzo wiele aspektów. W pierwszej kolejności bierzemy pod uwagę, czy w danym rejonie jest miejsce/punkt, w którym inspektorzy bezpiecznie mogą zatrzymać pojazd oraz przeprowadzić kontrole drogowe, w tym kontrole nacisku osi oraz dopuszczalnej masy całkowitej. Ponadto zwracamy uwagę na natężenie ruchu w danym rejonie, ze szczególnym uwzględnieniem wpływających do tutejszego inspektoratu pism, z których wynika, że na danym odcinku drogi odbywa się ruch pojazdów podlegających zgodnie z ustawą kontroli ITD, oraz bierzemy pod uwagę własne obserwacje w tym zakresie. Ponadto decydując o dyslokacji patroli i zespołów kontrolnych uwzględnia się główne ciągi komunikacyjne, w tym szlaki międzynarodowe, na których realizowany jest transport drogowy, rejony przygraniczne i okolice drogowych przejść granicznych, bliskość dużych zakładów produkcyjnych bądź centrów logistycznych. Wskazanymi wyżej przesłankami kierujemy się zarówno planując patrole stacjonarne jak również towarzyszące im patrole mobilne, w tym patrole motocyklowe”.

(Dowód: akta kontroli str.: 140-144, 166-173, 366-370)

W okresie objętym kontrolą WITD współpracowała między innymi z Policją, Strażą Graniczną, Służbą Celną w celu ustalenia zakresu terytorialnego patroli, których zadaniem było wykrywanie przeciążonych pojazdów poruszających się po drogach lokalnych. Wspólne spotkania dotyczyły między innymi powiatów: Sanok, Strzyżów, Jarosław, Dębica, Krosno. Współpraca w tym zakresie odbywała się w trybie „roboczym”, zarówno w trakcie rozmów telefonicznych jak i bezpośrednich spotkań. Ponadto WITD dokonywała interwencyjnych patroli lub umieszczała

wskazane miejsca w planie kontroli w związku z zgłaszanymi przez samorząd uwagami i sugestiami.

(Dowód: akta kontroli str.: 213-227)

W latach 2012-2014 I półrocze wpłynęło 69 skarg przedstawicieli samorządów i mieszkańców. Dla celów kontroli przeprowadzono badanie 20 losowo wybranych skarg. Dotyczyły one głównie ruchu pojazdów przeciążonych i wysokotonażowych przez drogi nieprzystosowane do tego celu. Ponadto ustalono, iż na wszystkie skargi WITD odpowiadał, a inspektorzy WITD dokonywali patroli interwencyjnych na wskazanych drogach lub umieszczano je w miarę możliwości w okresowych planach pracy.

(Dowód: akta kontroli str. 213-215)

Na terenie województwa podkarpackiego znajduje się 13 miejsc przystosowanych do ważenia pojazdów. Umieszczone są głównie przy drogach krajowych, ich ominięcie ze względu na bogatą infrastrukturę drogową jest możliwe poprzez drogi gminne lub powiatowe. W wyniku oględzin punktów kontrolnych stwierdzono, iż punkty położone w miejscowości Jadachy, Młyny k. Przemyśla oraz Przemyśl, Styków, Parkosz, można ominąć drogami lokalnymi. Nawierzchnie tych dróg nie wskazują na nadmierne zużycie ruchem przeciążonymi pojazdami, posiadają ślady świadczące o codziennej eksploatacji. W trakcie przeprowadzania oględzin Naczelnik Wydziału Inspekcji stwierdził, iż samochody ciężarowe znajdujące się na drodze, przy której jest aktywny punkt kontrolny zatrzymują się na przystosowanych do tego miejscach postojowych i nie kontynuują podróży. Jedynie w wyjątkowych przypadkach omijają punkty kontrolne poprzez drogi lokalne.

W okresie od 2013 do 2014 I półrocze, drogi wokół punktów kontrolnych również te, które umożliwiały omijanie wag były w miarę możliwości sprzętowych kontrolowane przez patrole mobilne motocyklowe lub samochodowe. Podejmowane działania przeciwdziałały omijaniu punktów kontrolnych. Zgodnie z wyjaśnieniem Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego: „W trakcie wykonywanych czynności inspektorzy zatrzymują do kontroli pojazdy w różnych miejscach oddalonych nawet o kilkanaście kilometrów od miejsca ważenia pojazdu, następnie kierują je na punkty kontrolne (...). WITD nie gromadzi w tym zakresie danych statystycznych, dlatego nie możemy wskazać liczby oraz efektów tych działań”

(Dowód: akta kontroli str.: 140-148, 174-178, 217)

Na terenie działania WITD wagi preselekcyjne znajdują się przed punktami kontrolnymi: Parkosz, Styków, Rudnik nad Sanem, oraz Lipowica. Rozmieszczenie wag preselekcyjnych w stosunku do punktu kontrolnego wyłącznie w miejscowości Lipowica nie pozwala na jego ominięcie. Pozostałe punkty mogą być omijane drogami lokalnymi drogami powiatowymi gminnymi bądź osiedlowymi. W toku kontroli (na podstawie oględzin) ustalono, iż drogi umożliwiające omijanie punktów kontrolnych w miejscowościach Parkosz, i Styków są w dobrym stanie, ich nawierzchnia nie jest uszkodzona, nie noszą znamion wzmożonego ruchu pojazdów przeciążonych.

(Dowód: akta kontroli str.: 72, 140-144, 145-147)

W okresie objętym kontrolą motocykle wykonując zaplanowane działania kontrolne przejechały 29 746 km. Celem patroli motocyklowych było między innymi kontrolowanie dróg w pobliżu punktów kontrolnych w czasie, gdy odbywała się na nich kontrola ważeniowa, co minimalizowało ryzyko omijania ich przez przeciążone samochody. Ponadto w wyniku oględzin stwierdzono, iż możliwe objazdy drogami

lokalnymi punktów nie są „rozjeżdżone”, co wskazuje na dużą skuteczność podejmowanych przez Inspekcję działań..

WITD podejmował współpracę z Policją w sytuacji, gdy istnieje niebezpieczeństwo omijania punktów kontrolnych przez samochody ciężarowe. Ponadto na wspólnych odprawach oraz działaniach terenowych z Policją, Strażą Graniczną, Służbą Celną w latach 2012-2014 I półrocze, przeciwdziałano wzmożonemu ruchowi po drogach przeciążonych samochodów ciężarowych.

W trakcie kontroli ustalono, iż Główny Inspektorat Transportu Drogowego przeprowadził dwie kontrole w WITD w Rzeszowie w 2011 r. i 2014 r. Nie dotyczyły one problematyki poruszanej w niniejszym wystąpieniu.

(Dowód: akta kontroli str.: 166-178, 216, 218, 393-402)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Wykorzystanie Centralnej Ewidencji Naruszeń przy przeprowadzaniu kontroli ważeńiowych.

Opis stanu
faktycznego

1. W Centralnej Ewidencji Naruszeń (CEN) inspektorzy WITD w czasie wykonywanych czynności kontrolnych gromadzili wszystkie informacje określone w przepisie art. 80 ust. 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o transporcie drogowym². W toku oględzin wykonanych na punkcie kontrolnym w miejscowości Parkosz na drodze krajowej nr 4 stwierdzono, iż protokoły kontroli drogowej (pkd) o numerach: WITD.DLP.P.IX.0346/467/14, WITD.DLP.P.IX.0346/466/14, WITD.DLP.P.IX.0346/468/14, zawierały informacje określone cytowanym przepisem ustawy tj.:

- 1) informacje i dane o kontroli oraz kontrolującym,
- 2) informacje i dane o kontrolowanych,
- 3) informacje i dane o pojeździe i przyczepie,
- 4) informacje i dane o ładunku.

Ponadto stwierdzono, iż CEN zawierał dane o taborze znajdującym się w prawnej dyspozycji kontrolowanego (z zakresu „informacje i dane o kontrolowanych”) w zakładce „kontrola przedsiębiorstwa” których nie posiadał pkd, a do których mógł sięgnąć kontroler w czasie przeprowadzania kontroli.

W protokole kontroli drogowej WITD.DLP.P.IX.0346/467/14 Centralna Ewidencja Naruszeń nie zawierała numerów Regon i NIP kontrolowanych. Zgodnie z informacjami uzyskanymi w trakcie oględzin, brakujące dane są przez inspektorów WITD uzupełnianie w toku postępowania administracyjnego na podstawie dokumentów dostarczonych przez stronę.

² Dz. U. z 2013 r., poz. 1414 ze zm.

W czasie oględzin inspektor przeprowadzający kontrolę WITD.DI.P.IX.0346/467/14 stwierdził, iż częściej na punktach kontrolnych „pracuje się w trybie offline”. Przyczyną tego stanu rzeczy jest zmienność siły sygnału internetowego, która może doprowadzić do przerywania połączenia z serwerem CEN i w konsekwencji utraty wprowadzonych podczas kontroli informacji.

(Dowód: akta kontroli str. 219-221)

2. W Centralnej Ewidencji Naruszeń gromadzono również dane w formie protokołów o przeprowadzonych kontrolach drogowych w wyniku, których nie stwierdzono naruszeń przepisów obowiązującego prawa (np. WITD.DLP.P.I.IX.0346/468/14).

(Dowód: akta kontroli str. 219-221)

3. W toku kontroli ustalono, iż komunikacja z systemem CEPiK na punkcie kontrolnym w miejscowości Parkosz przebiegała bez zakłóceń. Można było uzyskać z nim połączenie w czasie 15-30 sekund. W przypadku trzech pkd inspektorzy uzyskali informacje na temat kierowcy i zatrzymanego pojazdu zgodne z posiadanymi przez kierującego dokumentami. Natomiast w przypadku protokołu WITD.DLP.P.IX.0346/467/14, dane kierowcy po wprowadzeniu wymaganych przez system odpowiednich kryteriów nie były możliwe do uzyskania. Inspektorzy WITD zwracali uwagę na fakt, iż praca w CEN i CEPiK w trybie online stwarza niebezpieczeństwo przerywania połączenia w trakcie czynności kontrolnych i w konsekwencji utratę wprowadzonych danych. Z tego powodu powszechną praktyką jest praca na punktach kontrolnych w systemie offline, a następnie synchronizowanie wprowadzonych danych z systemem CEN w siedzibie WITD poprzez tzw. stałe łącze.

(Dowód: akta kontroli str. 219-221)

4. Wszyscy inspektorzy WITD posiadali dostęp do CEN uzyskany zgodnie z zasadami określonymi w Polityce Bezpieczeństwa Informacji w Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Rzeszowie z dnia 17.03. 2011 r. i w umowie Powierzenia Przetwarzania Danych Osobowych z dnia 02.04.2013 r. Uprawnienia były nadawane na pisemny wniosek przesyłany do GITD. Ponadto wszyscy inspektorzy inspektoratu posiadali aktualne upoważnienie do przetwarzania danych osobowych w zbiorach CEN.

(Dowód: akta kontroli str. 221-247)

5. Wyniki przeprowadzonej ankiety na temat funkcjonowania CEN wskazują na fakt, iż ponad połowa użytkowników ocenia obecną wersję CEN, jako wymagającą gruntownej poprawy. Usprawnień wymagają głównie: komunikacja z CEPiK, szybkość i łatwość wprowadzania danych, sporządzanie wydruku protokołu kontroli drogowej.

(Dowód: akta kontroli str. 288-370)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

5. Nadzór nad oddziałami Wydziałów Inspekcji WITD.

Opis stanu
faktycznego

1. W Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Rzeszowie funkcjonuje jeden zamiejscowy Oddział Wydziału Inspekcji z siedzibą w Krośnie. Nadzór nad oddziałem jako częścią Wydziału Inspekcji sprawowany jest zgodnie z regulaminem organizacyjnym WITD w Rzeszowie przez Zastępcę Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego. Oddziałem Wydziału Inspekcji w Krośnie kieruje Kierownik Oddziału, który bezpośrednio podlega Naczelnikowi Wydziału Inspekcji. W ramach sprawowanego nadzoru Zastępca Dyrektora WITD w Rzeszowie wizytuje Oddział w Krośnie dokonując weryfikacji prowadzonej dokumentacji z postępowań kontrolnych i administracyjnych, koordynuje obieg dokumentacji pomiędzy Oddziałem, a siedzibą Inspektoratu. Ponadto w celu kontroli dyscypliny pracy w siedzibie Oddziału zainstalowany został elektroniczny system ewidencji czasu pracy. Natomiast kontrolę terminowości prowadzonych postępowań umożliwiają funkcje programu statystycznego Support funkcjonujący w WITD w Rzeszowie. Dodatkowo w Inspektoracie okresowo odbywają się odprawy kierownictwa z naczelnikami wydziałów, w których uczestniczy również kierownik Oddziału w Krośnie, co umożliwia bieżący nadzór i wymianę informacji w zakresie funkcjonowania Oddziału Wydziału Inspekcji. Ponadto prowadzony jest systematyczny monitoring ilości prowadzonych postępowań, przeprowadzonych kontroli przez wszystkich inspektorów WITD, w tym również oddziału zamiejscowego.

(Dowód: akta kontroli str.: 166-173, 248-275)

2. WITD pozyskuje na bieżąco informacje od kierownika Oddziału w Krośnie na temat zarówno potrzeb kadrowych, szkoleniowych jak i wyposażenia Oddziału. Odbywa się to w trybie roboczym na cyklicznych odprawach. Ponadto zgodnie z wyjaśnieniem Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego „W zakresie wyposażenia, Kierownik Oddziału zgłasza takie zapotrzebowanie do Wydziału Administracyjno - Technicznego Inspektoratu i w zależności od możliwości jest realizowane na bieżąco (np. drobne artykuły biurowe, woda dla pracowników itp.) bądź po dokonaniu analizy, uwzględniającej potrzeby, zasadność zakupu oraz możliwości finansowe WITD. W przypadku zgłaszania zapotrzebowania na określony sprzęt przez kierownika Oddziału jest on również zapewniany z zasobów Inspektoratu i w razie zaistnienia takiej konieczności przekazywany do użytkowania w Oddziale (np. pojazdy kontrolne, drukarki, miernik prędkości, wagi itp.).

Jeśli chodzi o potrzeby szkoleniowe zgłaszane są podczas cyklicznych szkoleń przez poszczególnych inspektorów bądź kierownika Oddziału na takich samych zasadach jak przez pozostałych pracowników Inspektoratu. Potrzeby szkoleniowe są zapewniane w miarę posiadanych możliwości finansowych oraz organizacyjnych. Należy tutaj również zaznaczyć, że w ramach organizowanych przez GITD corocznego doszkalania, inspektorzy mogą wybierać jeden z kilku proponowanych przez GITD bloków programowych, przygotowanych w oparciu o propozycje zgłaszane wcześniej przez inspektorów.

W zakresie potrzeb kadrowych dotyczących nowych stanowisk inspektorskich obsada Oddziału w Krośnie ustalana jest przez kierownictwo Inspektoratu. Ustalenie to opiera się na analizie nałożonych planów kontrolnych, analizie gęstości sieci drogowej i natężenia ruchu na obszarze działania Oddziału”.

3. Plany kontroli, w tym ważeńiowych, są sporządzane dla całego Inspektoratu przez naczelnika Wydziału Inspekcji. Plany dotyczące Oddziału w Krośnie są opracowywane na podstawie opinii i uwag wyrażanych przez Kierownika Oddziału.

4. Wykonywanie patroli dróg lokalnych mających na celu ich ochronę przed przeciążonymi pojazdami było uzgadniane z Oddziałem w Krośnie w trakcie sporządzania okresowego harmonogramu pracy.

(Dowód: akta kontroli str. 166-173)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia września 2014 r.

Kontroler
Artur Rałowski
Główny specjalista k. p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
Podpis

.....
Podpis